

राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान अंतर्गत
स्थापना करण्यात आलेल्या रुग्ण कल्याण
समित्यांमध्ये नियमितपणे निधीपरिषद सदस्य
माना निवडणी करण्यात येईल.....

सार्वजनिक आरोग्य विभाग
परिपत्रक क्र. ११११/२००८/प्रक्र.१०/आरोग्य ७३
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०४२.

दिनांक : १५ मे २००८

परिपत्रक : राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत आरोग्य सेवा लोकाभिमुख
करण्यासाठी रुग्ण कल्याण समित्यांची स्थापना करण्यात आली आहे. रुग्ण
कल्याण समित्यांच्या निवामक मंडळ व कार्यकारी समितीच्या विविध अशा
कार्यक्षेत्रात संविधान निर्माण झालेली असून त्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे
सूचना देण्यात येत आहेत:-

निवामक

मंडळ :

- उप उप विभागीय अधिकारी (महसूल) हे ग्रामीण रुग्णालयाच्या निवामक
मंडळाचे अध्यक्ष असून वर्षभरात किमान दोन वेळा त्यांनी निवामक
मंडळाची बैठक घेणे आवश्यक आहे. निवामक मंडळाने सर्वसाधारणपणे
घोरणात्मक निर्णय घेणे अपेक्षित असून रुग्णालयाच्या वार्षिक कृती
आराखड्यास मान्यता देण्याचे प्रमुख काम निवामक मंडळाने करावी.
- प्रत्येक वर्षी जानेवारी महिन्यातील व जून महिन्यातील शेवटच्या
आठवड्याच्या सोमवारी नियमाक मंडळाची बैठक आयोजित करण्यात
यावी. जर त्या दिवशी सार्वजनिक सुट्टी असेल तर पुढच्या
कामकाजाच्या दिवशी सदर बैठक आयोजित करण्यात यावी. निवामक
मंडळास आवश्यकता वाटल्यास यापेक्षा अधिक असाधारण(extra-
ordinary) बैठका आयोजित करता येतील तथापि अशा असाधारण
बैठकीच्या सूचना कमीत कमी सात दिवस अगोदर निर्गमित करण्यात
याव्यात.

- संबंधित विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यकडून संपन्न कल्याण समितीच्या कार्यकाळासाठी सूचना प्राप्त करून घ्याव्यात. तसेच सदस्यापान्ध जनतेकडून सूचना प्राप्त करून घेण्यासाठी संपन्नतांमध्ये सूचनापेटी ठेवण्यात यावे. या सर्व सूचनांचा परीक्षण न चुकता बैठकीचे वेळी घेवून घ्यावे. ही कामे सर्व संपन्न कल्याण समितीसाठी अनिवार्य राहिल.
- आरोग्य केंद्रांमध्ये तसेच संपन्नतांमध्ये कार्यरत असलेल्या सर्व शासकीय वेदवकील अधिकारी त्याचप्रमाणे केंद्राचे पध्दतीने नियुक्त करण्यात आलेले विशेषतः पांच दुरुधर्मी कामकाज/पोस्टाईन कामांचा तसेच संपन्न कल्याण समितीच्या वेळ (duty period) याबाबतची पाहिली दहावी भागावर लक्षात राहिली घ्याव्यात करावी.
- राष्ट्रीय राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत विविध प्रकारांचा सर्वसामान्य जमातीच्या दैनंदिन कार्यकाळातील न्यायकाळा संबंध असल्याने संपन्न कल्याण समितीच्या कार्यक्षेत्रातील संबंधित विधान सभा सदस्य/ विधानपरिषद सदस्यांना नियामक मंडळाचे बैठकीसाठी विशेष आमंत्रित करून मोतकिण्यात यावे.

(श्रीमती विम्वार)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति

सर्व जिल्हाधिकारी,

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी

सर्व उप विभागीय अधिकारी,

संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई

सर्व अतिरिक्त संचालक/मह संचालक/उप संचालक, आरोग्य सेवा

अभियान संचालक, रायगडा, मुंबई

मा.मंत्री(आरोग्य व कुटुंब कल्याण) यांचे स्वीय सहायक

मा.राज्यमंत्री(आरोग्य व कुटुंब कल्याण) यांचे स्वीय सहायक

- उप विभागीय अधिकारी यांनी प्रत्येक रुग्ण कल्याण समितीची बैठक स्वतंत्रपणे आयोजित करावी असे अपेक्षित आहे. उप विभागीय अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली एकापेक्षा जास्त प्राथेन रुग्णालये येत असल्यामुळे या रुग्ण बैठकांमध्ये अग्रगण्य या नात्याने त्यांनी हजर राहाणे अपेक्षित आहे.
- ज्यावेळी उपविभागीय अधिकारी बैठकीसहोती उपलब्ध होऊ शकणार नाहीत ज्यावेळी जिल्हा रुग्णालयाचे निवासी वैद्यकीय अधिकारी सध्या सह अध्यक्ष/नियामक पदावर यांनी प्राथेन रुग्णालयाच्या रुग्ण कल्याण समितीच्या निष्पन्न बैठकांची बैठक आयोजित करावी.
- आरोग्य संस्थांच्या निदेशक/प्राथेन रुग्णालये, उप जिल्हा रुग्णालयांच्या निष्पन्न पदावर व कार्यकारी समितीच्या बैठका रुग्णालया अधिपतित इतर उप, उपखाली कार्यरत येथे आयोजित करण्यात येतात. त्यामुळे रुग्ण कल्याण समिती स्थापनेचा मुद्दा हेतू साध्य होत नाही.
- रुग्ण कल्याण समितीच्या सभा संबंधित रुग्णालयाच्या मुख्य इमारतीतच घेणे अपेक्षित आहे.

कार्यकारी समिती

- रुग्ण कल्याण समितीच्या कार्यकारी समितीने योग्य परिस्थितीत किमान एका बैठक घेऊन प्रत्यक्ष निर्णयाची अंमलबजावणी केली किंवा असे वास्तविक जाहदात घ्यावे.
- समिती स्वस्यांनी बैठकीपूर्वी रुग्णालयाची पाहणी करावी. रुग्णांनी रुग्णालयातील सेवा सुविधांचे गुणवत्तेबाबत तसेच सदर सेवा त्यांना मिळण्यामध्ये येणा-या अडचणीबाबत चर्चा करावी. सर्वसाधारणपणे स्वच्छता, पाण्याची उपलब्धता, रुग्णांमधील आवश्यक सुविधा ह्यास प्राधान्य देण्यात यावे. रुग्ण कल्याण समितीच्या निधीच्या विनोदोपाकाळत घनावेतावर स्वाक्षरी करण्याचे अधिकार कार्यकारी समितीचे अधिकार व सदस्य सदस्य यांना सवुक्तपणे असतील.